

भारतीय पृथ्वी विज्ञान मंत्रालय, भारतीय हवामान शास्त्र विभाग आणि
डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली सहयोगी
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा प्रकल्प
उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग
हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला पत्रक - सिंधुदुर्ग
कालावधी (दिनांक २४.०६.२०२० ते २८.०६.२०२०)

अंक ४९/२०२०							दिनांक २३.०६.२०२०			कालावधी ५ दिवस				
मागील आठवड्यातील हवामान घटकांची प्रत्यक्ष नोंद (१६/०६/२०२० ते २२/०६/२०२० पर्यंत)							हवामान घटक			पुढील पाच दिवसांचे हवामान घटकांचे पूर्वानुमान (वेधता २४/०६/२०२० ते २८/०६/२०२० पर्यंत)				
१६/०६	१७/०६	१८/०६	१९/०६	२०/०६	२१/०६	२२/०६	दिनांक		२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	२८/०६	
७७.२	७१.१	११२.८	१२३.८	३५.४	१८.४	१०.२	पाऊस (मि. मी)		४३	५२	३७	४३	६९	
३५.५	२७.५	२९.५	३१.०	३१.१	३२.४	३२.४	कमाल तापमान (अं. से)		३१	३०	३०	३०	३०	
२४.५	२३.८	२३.५	२३.३	२३.९	२५.१	२४.६	किमान तापमान (अं. से)		२५	२५	२५	२५	२५	
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	सकाळ	मेघाच्छादन (ऑक्टा.)	७	८	७	६	८	
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	दुपार							
१००	९३	१००	९७	९३	८९	९५	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९५	९५	९३	९५	९५	
९३	९०	८२	८१	८१	७२	८१	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		८६	८७	८४	८०	८६	
२.८	०.५	१.१	१.४	१.३	०.४	१.६	वा-याचा वेग (कि.मी/तास)		७	८	७	८	७	
स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	पश्चिमोत्तर वायव्य	स्थिर	स्थिर	सकाळ	वा-याची दिशा	दक्षिणे कडे	दक्षिणे कडे	दक्षिणोत्तर / आग्नेय कडे	दक्षिणे कडे	दक्षिणे कडे	
स्थिर	स्थिर	उत्तरोत्तर/ ईशान्य	पूर्वोत्तर/ ईशान्य	पूर्वोत्तर/ ईशान्य	पूर्वोत्तर/ ईशान्य	पश्चिमोत्तर/ वायव्य	दुपार							
मागील वर्षातील (२०१९) पर्जन्य (मि. मी)				१/०१/२०२० पासुनचे पर्जन्य (मि. मी)			१/०६/२०२० पासुनचे पर्जन्य (मि. मी)			मागील आठवड्यातील पर्जन्य (मि. मी)				
४५९१.०				८१४.३			८११.१			३४८.९				

पुढील ५ दिवसांच्या हवामानाची सामान्य स्थिती: सिंधुदुर्ग जिल्हामध्ये येत्या पाच दिवसांमध्ये तापमान स्थिर राहण्याची शक्यता आहे, त्याचबरोबर दिनांक २४ जून रोजी बहुतांश ठिकाणी व २५ ते २७ जून दरम्यान बऱ्याच ठिकाणी मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक २८ जून रोजी बहुतांश ठिकाणी जोरदार स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता असून हवामान आर्द्र व पूर्णतः ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. असा अंदाज प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्या कडून वर्तविण्यात आला आहे.

हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला		
पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	कृषि सल्ला
भात,	रोपवाटीका व्यवस्थापन व पुनर्लागवड	<ul style="list-style-type: none"> या आठवड्यात मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. काही ठिकाणी भात पिक २० ते २५ दिवसांच्या रोपाच्या अवस्थेत आहे. शेतक-यांनी पुनर्लागवडीची कामे हाती घ्यावीत व ती लवकरात लवकर पूर्ण करावीत. पुनर्लागवडीसाठी रोपे १० ते १५ सेमी उंचीची, ५-६ पाने फुटलेली व २०-२२ दिवसांची असावीत. शेतकऱ्यांच्या चिखलणीच्यावेळी प्रती गूठा क्षेत्रास ८७० ग्रॅम युरिया, ३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट व ८३० ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटाश या प्रमाणात खते द्यावीत. हिरवळीच्या खतासाठी गिरीपुष्पाचा पाला हेक्टरी १० टन याप्रमाणे (१०० किलो प्रती गूठा) लावणीपूर्वी शेतात गाडल्यास नत्राच्या मात्रेत बचत करता येते. भाताची लावणी जमिनीच्या मगदरानुसार हळूहळू जातीसाठी १५ x १५ सेमी (४४ चूडे प्रती चौ.मी.) आणि निमगरच्या व गरच्या जातीसाठी २० x १५ सेमी (३३ चूडे प्रती चौ.मी.) अंतर ठेवावे. लावणी सरळ व उथळ करावी. संकरीत भातासाठी एकाठिकाणी एकच जोमदार रोप लावावे. भात लागवडीसाठी चारसुत्री लागवड पध्दतीचा अवलंब करावा. भात खाचरात मोठ्या प्रमाणात पाणी साचून राहिल्यास अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काही ठिकाणी भात पिक १५ ते २० दिवसांच्या रोपाच्या अवस्थेत आहे. अशा ठिकाणी शेतक-यांनी भाताची पुनर्लागवड करण्यासाठी शेतामध्ये नांगरणी व चिखलणी करण्यास सुरुवात करावी. त्यासाठी विद्यापीठाने विक्रीत केलेल्या पंजळ चिखलणी यंत्राचा वापर करावा. रोपवाटीकेचे खेकड्यांपासून संरक्षण करावे. त्यासाठी एक किलो शिजवलेल्या भातामध्ये ७५ टक्के पा. मि. ऑसिफेट पावडर ७५ ग्रॅम किंवा पा. मि. कार्बोरिल भूकटी १०० ग्रॅम टाकून विषारी अमिष तयार करावे. या मिश्रणाच्या साधारणपणे १०० गोळ्या तयार करून बोळाच्या आत तोडाशी एक गोळी ठेवावी व बीळ आल्या मातीने बजवावे. द्या-या दिवशी जी बीळे उकरली जातील, अशा ठिकाणी परत अमिष वापरावे.
नागली	रोपवाटीका व्यवस्थापन व पुनर्लागवड	नागलीच्या रोपवाटीकेतील रोपे १५ दिवसांची झाली असल्यास रोपवाटीकेमधील तणाची बेणणी करून युरीया या नत्रयुक्त खताचा गठ्यास १ किलो या प्रमाणे वापर करावा. तसेच लागवड करवाय्याच्या ठिकाणी उतारास आडवी पूर्व मशागत करावी. ज्या ठिकाणी नागलीची रोपे पुनर्लागवडीयोग्य झाली असतील तर नागलीची पुनर्लागवड करण्यास सुरुवात करावी
भुईमुग	पेरणी	डॉ. बा. सा. कोकण कृषि विद्यापीठाने शिफारस केलेल्या कोकण गोरव व टुम्बे कोकण (टपोरा) तसेच डॉ.जी.२६, डॉ.ए.जी. २४, डॉ.पी.जी. ४१ या जातीची निवड करावी. प्रती हेक्टरी १०० ते १२५ किलो बियाणे वापरावे. सततचा पाऊस व ओलाट्यामुळे भुईमुगामध्ये येणारा मर रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी थायरमॅथ्रॉम/किलो बियाणे या प्रमाणात चोळावे. पुढील पाच दिवसांत सिंधुदुर्ग जिल्हामध्ये एकाच दिवस अति मुसळधार पाऊस असल्यामुळे ज्या ठिकाणी भुईमुगाची पेरणी राहिली असेल तर पावसाळी भुईमुगाची पेरणी उरकून घ्यावी
आंबा	नवीन लागवड	फळ पीकासाठी आवश्यक असणा-या सेंद्रिय व रासायनिक खताचे नियोजन करून खताची उपलब्धता करून ठेवावी. डॉ. बा.सा. कोकण कृषि विद्यापीठाने शिफारस केल्याप्रमाणे एक वर्षे वयाच्या आंबा कलमाना १ घमले शेणखत, ३०० ग्रॅम युरीया, ३०० ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि १०० ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटाश या प्रमाणे खते द्यावीत. ही खताची मात्रा झाडाच्या वयामानानुसार दोन वर्षे वयाच्या झाडाना दुप्पट, तीन वर्षे वयाच्या झाडाना तिप्पट या प्रमाणे १० वर्षे पर्यंत वाढवावी. १० वर्षे व त्यापुढील झाडाना १० घमले शेणखत, ३ किलो युरीया, ३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि १ किलो म्युरेट ऑफ पोटाश या प्रमाणे खते द्यावीत. मात्र जास्त पावसाच्यावेळी खते देऊ नयेत. आंबा फळबागामध्ये काढणी पूर्ण झाल्यास लॅरिन्थिस परजीवी, मृत लाकूड व रोगट फांचा तोडून १% बोर्डो पेस्ट कापलेल्या पृष्ठभागावर लावावी त्याचबरोबर आंबा बाग स्वच्छ ठेवावी. येत्या पाच दिवसांमध्ये आढलेचे प्रमाण वाढणार असल्यामुळे आंबा पिकावरील नवीन पालवीवर करपा व भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे व प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी पावसाची उघडीप पाहून थायोफिनेट मिथिल व कार्बेन्डाझीम १% १ ग्रॅम प्रती १ लिटर पाण्यातून फवारावे.
काजू	नवीन लागवड	काजूवर खोडिकडा (रोठा) या किडीचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास १५ मि.मी. पटांशेच्या सहाय्याने प्रादुर्भात साल काढून झाडातील रोठ्याला बाहेर काढून मारून टाकावे व तो भाग ५% प्रवाही फिप्रोनिल २ मि. लि. प्रति १ लिटर पाण्यामध्ये मिसळून चांगला भिजवावा. काजूमध्ये काढणीनंतर जुन्या व रोगट फांचा कापून त्या ठिकाणी १% बोडोमिश्रण लावावे.
नारळ व सुपारी	फळ विकास	नारळावरील पानावरील ठिपके, सुपारीवरील फळगळ या रोगांच्या नियंत्रणासाठी बागमध्ये १ टक्का बोडोमिश्रणाची फवारणी करावी.
भाजीपाला	पेरणी/पुनर्लागवड	काही ठिकाणी वलवगीय भाज्यामध्ये वल सटायला सुरुवात झालेली आहे. त्यांना काठोचा आधार द्यावा व मातीची भर द्यावी. तसेच भंडो, गवार इ. भाज्यांच्या लागवडीच्या ठिकाणी अती पावसामुळे पाणी साठणार नाही याची खबरदारी घ्यावी. तसेच वागी, मिरचीची रोपे तयार असल्यास पाण्याचा उत्तम निचरा होणा-या ठिकाणी पुनर्लागवड करावी. डॉ. बा.सा. कोकण कृषि विद्यापीठाने शिफारस केल्याप्रमाणे भाजीपाला पीकांना खताची मात्रा द्यावी. भाजीपाला क्षेत्रामध्ये उगवलेल्या तणाची बेणणी करावी. तसेच नवीन वेळीचे पाने खाणारी अळी, मावा इ. कीडींपासून संरक्षण करावे.
दुभती जनावरे व शेळ्या		बहवर्षीय स्वरूपाच्या वेरणीच्या पीकांची उदा. परेगास, यशवंत, नैपोयर इ. लागवड करण्यासाठी शेताची पूर्वतयारी करण्यास सुरुवात करावी. गायी, म्हेशी आणि शेळ्यांना पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली धनुवात रोग प्रतिबंधक लसीकरण करून घ्यावे. लसीकरणानंतर उत्तम रोगप्रतिकारक शक्ती निर्माण होण्यासाठी चांगला आहार द्यावा.
सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशिक फळ संशोधन केंद्र, वेगळे व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरून तयार करून प्रकाशित करण्यात आली.		
डॉ. प्रादप च. हळदवणकर सहयोगी अधिष्ठाता तथा नोडल ऑफिसर कृषि हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१		डॉ. यशवंत चं. मळाळ तांत्रिक अधिकारी कृषि हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१